

HOW WELL CAN THEY SPELL?

Dragana Grozdanić *

Osnovna škola Antuna Augustinčića, Zaprešić

Koliko ste puta naišli na *allways, frend, meny, preaty, whit,...* i *whay* u bliskim susretima s pogreškama pisanja svojih studenata? U ovom se članku ističe problem pisanja i predlažu neki odgovori na pitanje: *Kako pišu? (How well can they spell?)*. Njime se upozorava studente i nastavnike na tipične pogreške u pisanju i poziva nastavnike da i sami daju doprinos tome pitanju sličnim analizama sa svojim studentima.

Ključne riječi: pogreške pisanja, pravopisna pravila, često pogrešno pisanje riječi, poboljšanje pisanja

Koliko ste puta ispravljajući domaći uradak, u testovima, diktatima ili školskim zadaćnicama naišli na *allways, frend, hause, jellow, meny, preaty, suprise, twelwe, weekend, wery, whit, I don't now,...* i pitali se *whay*.

Postoje opća mjesta i učestale pogreške (words often confused and misspelt) – neke nastale zbog utjecaja izgovora na pisanje riječi kad se u pisanju učenici povode za glasovima koje čuju, npr. *frend* umjesto *friend* ili *meny* umjesto *many*; druge uslijed analogije s riječima koje se jednako izgovaraju kao što su *weak* i *week* te stoga nastaje kombinacija *weekend*, a taj primjer mogu potkrijepiti i česte zamjene riječi *two* i *too*. Tu su i riječi koje se slično izgovaraju, npr. riječi *than* i *then* te ćete često pronaći rečenice poput ove – *He is older than me*. Možemo dodati i utjecaj nekih *false* analogija, kao što je riječ *wellcome* – ako su *well* i *come*, onda mora biti i *wellcome*. Na sličan način *all* i *ready* daju netočnu kombinaciju *al-ready*. Često utjecaj susjednih riječi uzrokuje neke pogrešne analogije te se *very* često puta piše *wery* (mnogo puta baš zbog onoga *well* s kojim je često u kombinaciji). Neke su pogreške posljedica zamjene slova u riječima kao što su *believe* / *beleive*, *receive* / *recieve*, *twelve* / *tvelwe*, *view* / *wiew*, *enjoy* / *enyoj* i slični primjeri.

Kategorija, vrsta i podvrsta našlo bi se mnogo. Nedvojbeno ste uočili i pogrešno pisanje riječi *with*, koja u učeničkim radovima često glasi *whit*, i upitali se zašto. Objašnjenje bismo mogli tražiti u samom slovu "w" koje ne nalazimo u hrvatskom jeziku i većina riječi koje sadrže to slovo predstavlja problem u pisanju, no u ovom slučaju to je vjerojatnije zbog čestih kombinacija slova "wh" na koje su učenici naviknuti u brojnim "wh words" (*when, where, what,...*) koja su riječ *with* pretvorile u *whit*, no to je samo moja pretpostavka. I dok pokušavam pronaći neko uvjerljivo objašnjenje za čestu pogrešku u pisanju riječi *with*, koja u učeničkim radovima glasi *whit*, odustajem kod pokušaja pronalazjenja objašnjenja za riječ *pfrity* umjesto *pretty*.

Želim time istaknuti da ova analiza ne pretendira klasificirati učinjene pogreške ni donijeti općevažeće zaključake – jer bi za takvu analizu bilo potrebno precizirati ciljeve, razraditi efikasan instrumentarij provedbe ankete i obrade dobivenih podataka – ali nedvojbeno upozorava na probleme pri pisanju i daje neke odgovore na pitanje *How well can they spell?*

Osim ovih neprestanih susreta bliske vrste sa *spelling errors*, na analizu me potaknuo i domaći uradak učenika koji su pisali o problemima s kojima se susreću učeći engleski jezik.

Većina ih je naznačila problem pisanja. Trebali su se odrediti prema četiri vještine – slušanju, čitanju, pisanju i govorenju, problemima s usvajanjem i primjenom vokabulara i gramatičkih pravila te predložiti kako ih prevladati. Evo što piše Ivana, učenica osmog razreda. // "... English would be gorgeous without spelling. I love English, but I hate spelling. Most of my friends have problems with spelling. I can't remember how to spell every word. Renata says it's easy, but she knows everything. Nina says she usually writes a new word ten times... Marko says he writes words in Croatian and then he translates them into English. Morena's mother dictates new words and Morena says it works. I rely on my sister. That's the easiest but not the best way. It works when I do my homework, but I can't take my sister to school. I promise I'll do my best to improve spelling. If you know the best way how I can do it, please let me know. Ivana (14)

Odlučila sam u jednom osmom razredu provesti anketu odabravši dvadeset riječi (*often misspelt words*), koje učenicima često predstavljaju problem. Anketu sam provela u tri dijela:

- I. DIKTAT – RIJEČ KOJU ČUJEŠ NAPIŠI ISPRAVNO
- II. KOJA RIJEČ JE ISPRAVNO NAPISANA? ZAKRUŽI TOČAN ODGOVOR (*words often confused and misspelt* npr. A) WHIT B) WITH)
- III. KOJA RIJEČ JE ISPRAVNO NAPISANA? ZAKRUŽI TOČAN ODGOVOR (riječi na koje se mogu primijeniti *spelling rules*. Npr. A) MAKING B) MAKING)

I. DIKTAT – RIJEČ KOJU ČUJEŠ NAPIŠI ISPRAVNO

Prvi dio se sastojao u *diktiranju* izoliranih riječi (no budući da je na taj način bez konteksta teško točno odlučiti o kojoj se riječi radi, prije nego što sam izgovorila riječ, kad su to učenici tražili, prevela sam je). Važno mi je bilo

kako će učenici tu riječ napisati. Radilo se o sljedećim riječima: 1–20. (Riječi u zagradi su varijante koje sam pritom dobila.)

1. ALWAYS (*alwayes, olways*). Zanimljivo je da nisam dobila riječ *allways* za koju sam pretpostavljala da će se pojaviti. 2. USUALLY (*usually, usually, ucually, usally*) 3. FRIEND (*frend*) 4. PRETTY (*preety, prreaty, preaty, prity, prety, brithy, pfrity*) 5. YELLOW (*jellow, yellou*) 6. TWELVE (*twelwe, twelve, twelf, twelv, twelw, twellwe, twallve, twelve, twelfth, twelle*) 7. ANYTHING (*enytthing, anythink*) 8. RECEIVE (*receive, recive, reseve, resive, resave, receive, receul*) 9. WITH (*whit, weath*) 10. WELCOME (*wellcome*) 11. VEGETABLES (*vegitable, vegetabels, vegetibles*) 12. ENGLISH (#) 13. DAUGHTER (*doughter, dotther, douter, dother*) 14. WHY (*whay, way*) 15. MOST (*moust, mouste, mast, moast, moste*) 16. TUESDAY (*Thuesday, Thusday, Tuseday, Thuseday, Tuestday, Thusday, Tuesday, Thustday, Chustay*) 17. HOUSE (*hause, hous*) 18. INTERVIEW (*interwiev, interwie, interview, intervju, interwjuje, interwive, interwju, intrwiev, intervyou*) 19. BECAUSE (*becouse, beacouse*)

20. PHOTOGRAPHS (*photograp, photographs, fotograf, fotografes, photography, potographs, fotograp, fotografos, fotografos, fotografos*)

Anketirano je 26 učenika. Broj točno napisanih riječi za svakoga učenika izgledao je ovako: 17, 18, 12, 18, 18, 15, 16, 19, 16, 13, 15, 17, 14, 11, 11, 14, 12, 15, 11, 9, 13, 19, 8, 15, 14, 10 – od ukupno 520 riječi učenici su točno napisali 370 riječi.

I same statistike nam se pojavljuju *tricky*, baš kao što su *tricky* i navedene riječi. Ne smijemo zaboraviti da se radi o razredu koji je ono što zovemo *mixed ability group*, te da su, unatoč ovim brojnim pogreškama, postignuti rezultati zapravo dobri. Završna ocjena koju su ovi učenici imali iz engleskog jezika u sedmom razredu također bi bila relevantan pokazatelj za neku detaljniju analizu. Svi mi znamo koliko pozornosti posvećujemo pisanju i na koje sve brojne, raznovrsne načine učenicima nastojimo olakšati usvajanje ortografije. Unatoč tome često se zapitamo što još

mi kao učitelji možemo učiniti da bismo poboljšali *spelling*.

Kao ilustraciju zanimljivo je spomenuti jednu od "favorit" riječi iz ove analize, a to broj dvanaest – riječ za koju je 26 učenika našlo 10 varijanti pisanja. To je jedna od onih *tricky words* koja u sebi sadrži slovo "w" i koju smo već spomenuli kao riječ koja našim učenicima predstavlja problem u pisanju. No prisjetimo se samo koliko igara – bingo, premetaljki slova, povezivanja brojeva i riječi, pridruživanja brojeva sličicama, pisanja brojeva riječima, dopunjavanja izostavljenih slova i mnogih drugih činimo upravo s brojevima. Broj dvanaest je jedan od onih brojeva koje ne naučimo i brzo ga zaboravimo, jer u šestom razredu, osim kod same obrade i uvježbavanja brojeva, koja se radi u četvrtom i petom razredu, baš taj broj dvanaest ponavljamo i primjenjujemo bezbroj puta kad predstavljamo sebe i svoje prijatelje. Svako anketirano dijete je mnogo puta samo tijekom šestog razreda napisalo *I'm twelve* ili *He/She is twelve*. A u osmom razredu je baš taj *twelve* izgledao ovako: *tvelwe, twelwe, twelf, twelv, twelw, twellwe, twalwe, twelwe, twelfth, twelle*.

II. KOJA RIJEČ JE ISPRAVNO NAPISANA? ZAOKRUŽI TOČAN ODGOVOR

U drugom dijelu ankete učenici su dobili iste riječi koje su trebali napisati – točnu i iskripljenu varijantu – i trebali su izabrati jedan od dva ponuđena odgovora A) i B) i zaokružiti onaj koji su smatrali točnim.

Radilo se o sljedećim parovima riječi: 1. A) ALWAYS B) ALLWAYS 2. A) USUALLY B) USUALY 3. A) FRENED B) FRIEND 4. A) PRETTY B) PREETY 5. A) YELLOW B) JELLOW 6. A) TWELVE B) TVELWE 7. A) ENYTHING B) ANYTHING 8. A) RECEIVE B) RECIEVE 9. A) WITH B) WHIT 10. A) WELLCOME B) WELCOME 11. A) VEGETABLES B) VEGETABELS 12. A) ENGLISCH B) ENGLISH 13. A) DAUGHTER B) DOUGHTER 14. A) WHAY B) WHY 15. A)

MOUST B) MOST 16. A) TUESDAY B) TEUSDAY 17. A) HAUSE B) HOUSE 18. A) INTERVIEW B) INTERWIEV 19. A) BECOUSE B) BECAUSE 20. A) PHOTOGRAPHS B) PHOTHOGRAPHS

Kao što sam i očekivala, rezultati dobiveni u ovom dijelu bili su znatno bolji od rezultata postignutih u prvom dijelu. Razina prepoznavanja točno napisane riječi bila je veća te je ukupno 26 anketiranih učenika točno zaokružilo 449 od mogućih 520 točnih odgovora. Za svakoga učenika pojedinačno broj točno riješenih zadataka (od ukupno 20) izgledao je ovako: 18, 19, 14, 19, 19, 19, 18, 19, 19, 18, 19, 18, 18, 16, 16, 17, 17, 17, 17, 13, 16, 18, 14, 16, 17, 18.

III. SPELLING RULES – KOJA JE RIJEČ ISPRAVNO NAPISANA? ZAOKRUŽI TOČAN ODGOVOR

Treći dio ankete sastojao se u poznavanju *spelling rules* – pogrešaka koje se također znatno pojavljuju u pismenim radovima i koje se za razliku od onog „ma teško je engleski pisati kad nema pravila kako se koja riječ piše“ mogu naučiti i ispravno primjenjivati. Radilo se o sljedećim parovima riječi:

1. A) STOPPED B) STOPED 2. A) MAKEING B) MAKING 3. A) STUDYES B) STUDIES 4. A) MARRIED B) MARRYED 5. A) HAPPILY B) HAPPYLY 6. A) BEAUTIFULLY B) BEAUTIFULY 7. A) POLITELY B) POLITLY 8. A) SWIMING B) SWIMMING 9. A) PLAYING B) PLAING 10. A) SITING B) SITTING 11. A) EASILY B) EASYLY 12. A) HAVEING B) HAVING 13. A) UGLIER B) UGLYER 14. A) WATCHES B) WATCHS 15. A) COUNTRIS B) COUNTRIES 16. A) OURSELFS B) OURSELVES 17. A) WRITING B) WRITEING 18. A) HAPPIEST B) HAPPYEST 19. A) SLOWLY B) SLOWLLY 20. A) BUYES B) BUYS

Upravo je usporedba rezultata analize II. i III. bila suprotna mojim očekivanjima. U oba slučaja radilo se o metodi višestrukog izbora (znatno reduciranoj jer se radi samo o izboru

Tablica 1. Učenički odgovori u tri testa (broj točnih od 20)

UČEN.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
I.	17	18	12	18	18	15	16	19	16	13	15	17	14	11	11	14	12	15	11	9	13	19	8	15	14	10
II.	18	19	14	19	19	19	18	19	19	18	19	18	18	16	16	17	17	17	17	13	16	18	14	16	17	18
III.	17	19	15	19	19	16	20	19	17	15	18	16	13	16	14	16	15	17	17	13	16	19	8	16	12	14

Legenda:

UČEN. – (redni broj učenika)

I. – DIKTAT

II. – KOJA JE RIJEČ ISPRAVNO NAPISANA? ZAOKRUŽI TOČAN ODGOVOR
(often misspelt words)

III. – KOJA JE RIJEČ TOČNO NAPISANA? ZAOKRUŽI TOČAN ODGOVOR
(spelling rules)

između dva ponuđena odgovora – A ili B). Učenici su bolje uočili pogreške koje su inherentne samim riječima, nego što su riješili zadatke vezane za *spelling rules* – pravila koja se mogu naučiti i na koja ih se neprestano upozorava. Od ukupno 520 točnih odgovora učenici su točno zaokružili 416 (80%) točnih odgovora. S obzirom na pojedinog učenika rezultati su bili sljedeći: 17, 19, 15, 19, 19, 16, 20, 19, 17, 15, 18, 16, 13, 16, 14, 16, 15, 17, 17, 13, 16, 19, 8, 16, 12, 14 točnih odgovora (od ukupno 20). Budući da te učenike vodim od petog razreda, znam koliko puta i na koje sve načine smo upravo na takva pravila obraćali pozornost, koliko smo primjera davali, zadatka rješavali, izradili postera, tabela, sastavili popise glagola (primjerice onih koji završavaju na „e“ ili na „y“ i sl.), a svaki smo put dopisivali nove na koje smo tijekom obrade nailazili itd. Navodim to samo zato što se uvijek pitamo što mi kao učitelji možemo učiniti da učenicima olakšamo učenje. Neprestano želimo znati jesmo li to dobro učinili, jesmo li dovoljno uvježbali, možemo li još više i još bolje, ali morat ćemo ipak i učenicima ostaviti da odrade svoj dio posla, a mi ćemo se i dalje, kao i do sada, truditi da im što više olakšamo učenje.

Usporedimo li točne odgovore analize I. i II., uočavamo nedvojbeno bolji uspjeh postignut na ovoj razini prepoznavanja točno napi-

sane riječi. Ispravno napisanih riječi bilo je 370 (71%), a točno prepoznatih ispravno napisanih riječi bilo je 449 (86%) (od ukupno 520 mogućih točnih odgovora). Dvadeset četiri učenika postigla su bolje rezultate u prepoznavanju ispravno napisanih riječi nego u njihovom pisanju. Samo jedan je učenik imao jednak broj točnih odgovora u oba slučaja i samo jedan je učenik postigao bolji rezultat u pisanju, što zapravo nije logično, jer ako ih je znao napisati, još lakše ih je mogao prepoznati. No radilo se upravo o riječi *receive*, za koju vjerojatno nije bio siguran kako se piše te ju je poslije, na žalost pogrešno, ispravio.

Usporedba dobivenih rezultata između odabira ispravno napisane riječi II. i III. pokazala je, suprotno mojim očekivanjima s obzirom na jasna pravila koja se mogu naučiti i točno primijeniti, da je trinaest učenika postiglo bolje rezultate u prepoznavanju zbnjujućih (*often misspelt words*). Deset učenika je pokazalo jednaku razinu prepoznavanja u oba slučaja, a samo troje učenika bolje se snalazi u prepoznavanju točno napisanih riječi na koje se mogu primijeniti *spelling rules*.

Već sam navela da ova analiza ne klasificira učinjene pogreške, niti donosi opće zaključake, ali nedvojbeno upozorava na probleme. Podaci koje sam dobila temelje se na namsumce odabranim riječima s kojima sam se sus-

retala u svojoj praksi a istraživanje sam prove-
la u jednom isto tako slučajno odabranom
razredu. Ne samo da nailazite na iste i slične
primjere u svom radu, nego se sigurno spotiče-
te o njih u svojim *close encounters sa spelling
errors*. Možete slično provesti sa svojim učeni-
cima temeljeći svoje analize na korpusu naj-
češćih grešaka koje čine vaši učenici. Učenici
će se zabaviti i osvijestiti problem riječi u koji-
ma su najčešće griješili i, nadajmo se, nakon
analize zapamtiti barem riječi koje su izabra-
ne za analizu. Neizbježna će biti i pitanja, npr.
"Teacher, a tko je napisao *pfrity*, ili *fotografs?*",
ali to im, razumije se, nikada nećete otkriti.
Anketa je anonimna. Ako sam vas uspjela zain-
teresirati te ako želite provesti anketu s riječi-
ma koje sam ja izabrala, bilo bi mi drago da
me izvijestite o rezultatima, jer samo timskim
radom možemo doći do zaključaka koji mogu
pomoći u daljnjem radu.

Provodeći ovu anketu, otkrila sam tip zada-
taka koji nam mogu olakšati rad s djecom s po-
sebnim potrebama pri izradi prilagođenih pro-
grama. Često smo u nedoumici kad trebamo
provjeriti ortografiju djece koja imaju proble-
ma s pisanjem, tj. djece kod koje je izražen pro-
blem disgrafije. Tipovi zadataka kakve sam
koristila u ovoj anketi, tj. metoda višestrukog
izbora i zaokruživanja (ili neki drugi oblik oz-
načavanja) ispravno napisane riječi, mogu nam
pomoći da i kod te djece provjerimo pozna-
vanje ortografije prilagođujući se na taj način
njihovim potrebama.

Činjenica jest da je ortografija jedan od ve-
likih problema te da je za učenike pisanje riječi
veliki problem, ali zanimljivo je spomenuti da
je jedina riječ koju su svi napisali točno, bila
upravo riječ ENGLISH. Ako ćemo donositi zak-
ljučak na temelju te riječi, odgovorit ćemo –
THEY CAN SPELL VERY WELL.

HOW WELL CAN THEY SPELL?

Summary

How many times have you come across *always, frend, meny, preaty, whit,...* and *whay* in your close encounters with spelling errors in your students' papers? This article spotlights the problem of spelling and suggests some answers to the question *How well can they spell?* It raises awareness among students/teachers about typical spelling errors and invites teachers to make their own contribution and do similar analysis with their students.

Key words: spelling errors, spelling rules, words often confused and misspelt, how to improve spelling, spell well

Prilog 1. LEARNING ENGLISH

U tekstu je dio, a ovo je cjeloviti sastav učenice na temu *English and me*. Zanimljivo je saznati što i na koji način djeca razmišljaju o učenju engleskoga jezika, s kojima se sve problemima susreću i kako ih nastoje riješiti.

English is interesting and I'm interested in English. That's what my teacher says. I agree with her. English is my favourite foreign language. I usually speak English at home, but just for fun. That's a secret code me and my sister often use. I think that students should speak English at home or with their friends. They can practise pronunciation and have a lot of fun. I like speaking, because I am much of a talker. Writing down the phonetic symbols takes up too much time. I don't know why we have to copy them. Listening is easy and fun. When I listen to other people speaking English, I don't understand every word they say, but I guess the meaning from the context. I like reading, too. I sometimes get stuck when I come across the word I don't know. I look up the word in a dictionary, but more often I guess the meaning. I am very interested in music. I need En-

glish to understand the meaning of the songs I listen to. When I listen to music I try to write down all the words. It's not always that easy. That's why I like the Internet. I usually try to find the lyrics on the Internet and my sister who is older than me says: "Lucky you! If only I had had the access to the Internet when I was your age." I must admit that she helps me doing my homework, but the ideas are always mine. I don't like grammar, although I am pretty good at it. There are so many tenses, and we practise a lot. Grammar exercises can be fun. English would be gorgeous without spelling. I love English, but I hate spelling. Most of my friends have problems with spelling. I can't remember how to spell every word. Renata says it's easy, but she knows everything. Nina says she usually writes a new word ten times. Maybe I'm not that patient. Marko says he writes words in Croatian and then he translates them into English. Morena's mother dictates new words and Morena says it works. I rely on my sister. That's the easiest, but not the best way. It works when I do my homework, but I can't take my sister to school. I promise I'll do my best to improve spelling. If you know the best way how I can do it, please let me know. Ivana (14)